

Ölüm ve Uyku

Uyku ölümün bir benzeridir. Peygamberimiz(sav) bu konu ile alakalı bir hadislerinde: (En nevmü ehül mevt) **Uyku ölümün kardeşidir.** Vela yemutu ehli cenneti (Cennet ehli ölmez çünkü orda uyku yoktur) Demekki uykunun olduğu âlemde ölüm var. Uykunun olmadığı yerde ölümde yoktur. Hz.Lokman (as) bir nasihatında diyor ki: “ **eğer ölüme inanmıyorsan uyuma**”, **Eğer tekrar dirilmeye inanmıyorsan uyanma**” diye buyuruyor.

Uyumak ve uyanmak kişinin fitratındadır. Yani ilahi bir kanundur. Kişinin kendi elinde değildir. Dikkat edersek efendimiz hazretleri (sav) ölümü uykuya benzetiyor, başka şeylere benzetmiyor. O zaman düşünelim uyku nedir? Nebe suresi 9.ayette “Veceelna nevmeküm subata” buyuruyor. **Uykuyu size rahatlatanınız için kıldık**” buradan hareketle bilelim ki uyku insanın yorgun bedenini dinlendiren yegâne unsurdur. Uyku insanı dinlendiren iyi bir şeydir. İnsana zindelik verir. Ölümde insana aynı şeyi yapar. Ölen bir insanda yorgun olarak ayrıldığı bu âlemden öteki yeni bir âleme zinde bir şekilde uyanır.

Bir insan ağır bir iş yapsa yorulsa oturur bir yere sırtını yaslar ve dinlenebilir. Yani beden dinlenir ama beyin yine çalışır ve dinlenmez. İnsan otururken de yaslanırken de beyin sürekli çalışır ve dinlenmez. Beyni dinlendiren sadece uykudur. Zira beyin sürekli çalışır. Hatta insan kendi beynine bir program yüklemese beyin kendi kendine bir program yükler ve çalışmaya devam eder.

Öyle zaman gelir ki kişi yatıp istirahat etmek ister ancak beynine bir şey takılmışsa ve kişide o takıntıyı aşamamışsa insan uyuyamaz. Kişi kendi iradesi ile beyne program yüklemese beyin kendi programını yükler. Âlimler derler ki beyinde iki güç vardır **hayal ve vehim duygusu**. Çoğuluna malum evham diyoruz. Beyin ya hayallere dalar ya da korkulara kapılır yani evhama düşer. Ya yapamayacağı şeylere hülyalara kapılı gider. Yâda ürkek korkak sıkıntılı bir hal içine düşer. Beyin, sinir sistemi ve kalp hepsi yorulur. Bu hale evham denir. Evham insanın kalbini, gönlünü dünyasını sıkar. Allah korusun kişiyi intihara kadar götürebilir.

İşte insan beynine bir program yüklemese beyin kendi yüklediği programla sürekli çalışır. Beyni dinlendiren tek şey uykudur. İnsan ölünce beyin duruyor.

Uyku ile ölüm arasında bir fark var. Uykuda ruh bedene ait dış organlara karışmıyor. Ama iç organlar çalışır. Kalp çalışır, solunum, dolaşım hepsi çalışır. Uyurken kaslar rahatlar, gevşer ve rahatlar. Kalp atışı ve solunum hızlanır ve düzensiz olur. Bir farkta uyuyan kişi bir dış etki ile uyandırılabilir. Fakat ölen kişi uyandırılmaz.

Konunun uzmanı alimlere göre beyinde iki merkez var. Biri delta dalgaları, ışınları ile uykuyu getirir. Biride uyanıklığı getirir. Uyku bazen ansızın gelir ve insan hemen uyur. Otururken bir şey okurken bir şey seyrederken uyku gelir insan kendinden geçer ve hemen uyur. İnsan bazen yatar yatmaz hemen uyur. Bazen de insan uyuyamaz. Sağa döner, sola döner ateş ve sıkıntı gelir ve uyuyamaz. Bazı ölümlerde aynen böyledir. Bazen de ölüm birden gelir yatarken otururken seyahat ederken ansızın gelir. Bazen de insan ağır hasta olur ancak hemen ölemez. İnsan sıkılır. 2Ölüm sıkıntısı çok zordur. Hastanın içi yanar, ciğerleri yanar, harareti çıkar gücü olduğu halde bir şey yapamaz. Başlar oflamaya yüzünü ekşitmeye elini sağa sola atar, ayağını kaldırır, elini göğsüne koyar başına koyar, sıkıntı çok devam eder.

Ölümle uyku ikisi de birbirlerine kardeşler. Ölüm gibi uykuda insanın elinde değildir. Bazen birden ansızın bazen de yavaş yavaş gelir. Ani ölüm yani hüccetten ölüm... Peygamberimiz: “**hüccetten ölüm müminler için rahmettir**”. Buyuruyor. Çünkü müminler ölüme her an hazırlıklıdır. Elbette ki ölüme hazırlıksız olanlar için ölüm pişmanlıktır, eseftir. Şahit olmuşuzdur kişi sabah kalkar beyninde günlük programını yapar heyhat akşam toprağa girer.

Ölüm acısı çekenler için Beyhakide yer alan bir hadiste efendimiz (sav)“**el mevtü kefaretü li külli müsliimin**” Bir kimse ölüm anında acı ve ızdırap çekerse o kişinin günahlarına kefaret olur. Rabbimiz dilerse kulunun kalan günahlarını güzel amellerinden

ayırarak için ona ölüm acısını fazla çektirebilir. Eğer kişinin günahı yoksa derecesinin yükselmesine sebep olur. Bilelim ki ölüm acısı zannedildiği gibi kötü değil hatta Rabbimiz nezdinde o kul için hayırlıdır.

Uyuyan kişi yine dünyadan kopamaz. Ruh yine bedenle bağlantılıdır. Hatta görülen rüyalar bile ruhla alakalı olmayıp bedenle alakalı olur. Tok karnına, düşünceli ve mizacımızın bozuk olduğu ateşli olduğumuz zamanlarda uykumuzda bu halimizle orantılı rüyalar görürüz. Bilinçaltı su v.b. görürüz. Beyin hücreleri de ölmediğinden bilinçaltı şeyler rüyalarımıza girebilir. Bu mevzuyu akla yaklaştırmak için şöyle bir misalle pekiştirmek mümkün. Kişi çalıştığı müessesede sorumluluk sahibi olunca mesai dışında dahi kurumla alakasını kesemez. İş yeri sahibi de evinde olsa bile işle ve çalışanları ile teması kesilmez. Bilinçaltı rüyada böyledir. Uyuyan kişide dünyadan kopamaz genellikle görülen rüyalar dünya ile bağlantılıdır. Ölüm kişinin emekli olması veya iş yeri sahibinin işyerini satması durumunda ora ile ilişkisini kesmesi gibidir. Ölen kişinin de ruhu dünyadan kopar ve serbest olur.

Allah dostları için ölüm bir yokluk değil aksine kurtuluş olur. Ruh artık beden kafesinden kurtulmuş ve beden baskısından azat olmuştur. Biliriz ki bu durum insanlara mahsustur. Zira hayvanlarda beden vardır can vardır ama ruh yoktur. Hayvan öldümü onun her şeyi biter. Çünkü aklı yoktur içgüdüleri vardır. Melekler ise ruhsal varlıklardır beden ve bedene bağlı nefis yoktur. Yemezler içmezler ve yer çekimi etkisinden etkilenmezler.

İnsanda hem ruh hem beden olduğundan ruh çıkınca beden ruhsuz olamıyor. Beden ruha bağımlı olduğundan ruhsuz hali cenaze olur. Devamında sulanma ve kokuşma başlar yani kabre konulmayıp bekletilse kişi cenazeden korkmaya ve rahatsız olmaya başlarlar. İnsan en sevdiğinin dahi bir zaman sonraki halini kabirde görse korkar. Saçlar dökülmüş deriler dökülmüş çürümüş dişler sırtıyor ila ahir.

Sultanların padişahların makam sahiplerinin saltanatları ruhları bedende iken devam ediyor. Sağlinda her şeye karışan bu güçlü insanlar artık kendi cenazelerine dahi karışamıyor. Ruhun hayatı ise hala devam eder görmesi zevk alması acı çekmesi Hz. Ali efendimiz “göz bakar ancak ruh görür.” Buyurur. Ölüne de gözü bakar, resimdeki gözde bakar, heykeldeki gözde bakar ancak göremez.

Sağlığımızda da bedenimiz üzerindeki acılar ruhumuzun hissettiği acıların yanında hep önemsiz kalır. Kişinin bedeni ne kadar sağlam olsa da ruhi sıkıntısı olan asla rahat olamaz, rahat yatamaz. Dünya ona dar gelir. Demek ki iş ruhtadır. Bu manayı bilmeyenler hep bedeni önemser dururlar. Hâlbuki beden ruhun geçici kiraladığı bir mekân gibidir. Diğer bir ifade ile beden ruhun bir aleti hükmündedir. Ruh enerjisi bedeni terk edince elektriği kesilen cihaz gibi beden iş yapamaz olur.

Yubasin küllü adin ala ma mate aleyhe (H.Ş. müslim) Kişi nasıl ölürse kabirinden de öyle kaldırılacaktır. Hatta hangi elbise üzerinde iken ölüm kendini yakalarsa o elbise üzerinde olduğu halde kabirden kalkacaktır. O yüzdendir ki ölüm hastasının elbisesinin temiz olması diriler üzerine yani yakınlarına bir mesuliyettir. Ölen kişi imanlı ise kından çıkan kılıç gibidir. İnsan sıcak ortamda kalın giyinince beden sıkılır üzerinden çıkarınca rahatlar. Ruh ta bedenden kurtulunca aynen böyle rahatlar. Evet, eskiler demişler ki dünya mihnet yeridir.

Müslimde rivayet edilen bir hadiste **“ala mamati aleyh”** Her kişi hangi amel üzere ölürse o amel üzere kabirden kaldırılacaktır. Hacc eden bir kişi ihram üzerinde iken ölürse berzah âleminde de o hal üzere ölüp lebbeyk allahümme lebbeyk diyerek öyle dirilecektir. Namazda ölen nerede kaldı diyelim ki secde tesbihinde kaldı subhane rabbiyel ala” hep ona devam edecektir. Ruh bu zikirden hep feyz alacaktır. Kuran okuyan hangi ayet üzerinde ölürse o ayeti okuyarak kalkacaktır.

Allah korusun kötü ve çirkin bir âlemde öleni varın birde siz düşünün. Ölüm kaçınılmaz. Her canlının ezelde takdir edilen bir mukadderatı vardır. Mevla’mız kitaben müeccelada vakitlendirmiştir ve bu vakit sahibinden gizlenmiştir. Kişi hangi halde ölmek isterse o hale uygun yaşamlı.

Tasavvuf erbablarına göre İki türlü ölüm vardır. Mevti tabii ve mevti iradi... H.Ş.te **muti kalben en temut**” ölmeden önce iradenizle ölünüz. Yani ölmeden önce ölüme hazırlanmak... Şeytanın musallat ve nefsi emarenin, emredici nefsin tasallutundan kurtulmak ancak böylece mümkündür. Ahiretle dünyayı mukayese edecek olursak derler ki kişi okyanusa elini batırsa dünya elinin ıslanması mesabesindedir.

Hz.Aişe validemiz buyuruyor: Allahın Resulu buyurdular ki:“ Kim Allahu tealaya kavuşmayı isterse Allah’ta ona kavuşmayı ister. Kim de Allaha kavuşmayı istemezse Allah’ta ona kavuşmayı istemez. Hz Ayşe anamız soruyor Ya Resulallah bu ölümden hoşlanmamak mı? Hepimiz ölümden çekiniyoruz. Efendimiz kastedilmek istenen hayır bu değil.Rabbimiz bir ayeti kerimde: **Velakinnel müminine** bir mümin **iza büşşire** o zaman müjdelenir **bi rahmetillah rıdvanihi ve cennetihi** Allah tarafından razı olunarak cennetle müjdelenir. (Ya eyytühen nefsün mutmaine...

Uyuyan kişinin solunumu düzensiz olduğu gibi ölüm anındada insanın solunumu düzensizleşir. Yani son nefeste insan gözlerini sabit bir noktaya diker genellikle tavana doğru dikilir. Ancak gözünün nuru daha önceden gider, gözler matlaşır beyazı büyür. Kişi artık dünyayı seçemez. Fakat öbür âlemi görmeye başlar. (Hasta olan kişinin gözünün nuru yani parlaklığı varsa kişi henüz ölmez.) O anda Azrail’i yani görevli melekleri ve şeytanı görebilir. Evet, bu hal kişinin son imtihanıdır. Olan artık orda oluyor. Hayat artık özetlenmiş demektir. Kişi gideceği yeri ve mezarını görüyor.

Merhum Hacı Mevlüt Baba’nın ifadesi ne göre mezar bizim gördüğümüzden öte bir yer. Çünkü tüm peygamberler Salihler, sıdıklar hep mezarda ama gül bahçelerindedirler. Kişiye cennete gideceği yerler gösterilir. Köşkler dünyadaki gibi kumdan çimentodan ahşaptan yapılmamış. Rabbimin inayeti ile doğal bir yapı... İnci, mercan, yakut, zümrütten rengârenk tuba ağaçları akan su, süt, şarap ve bal ırmakları, huriler gılmanlar...

O kişi yalvarır Allah’ım beni çabuk o yere dâhil et. Görevli meleklerle acele edin beni bu dünyadan çabuk götürün diye ısrar eder. Müminin ruhu Allah’ı, Allah’ta müminin ruhunu ister.

Kâfirlerin ölümlerine gelince onlarda kafalarını ölüm yastıklarına koyacaklar iza büşşire bi azabillahi ve sahatihi Kâinatta en kötü yer olan cehennemi görecekler gayya çukuruna fokur fokur kaynayan kan irin pislik sıvısı içerisine yuvarlanacaklar Buharı ateşten daha şiddetli zebaniler, zakkumlar... Aman Allah korusun muhteremler...

Kabir nedir? Efendimiz (sav)hazretlerinin ifadesi ile: **“innel kabre evvelü menazil ahreti”** ahretin bu dünyadaki gümrük kapısı... İnsan kendini kabir azabından kurtarırsa sonrası kolay... Şiddetli şimşekler çaktıktan sonra iki melek karşısında belirip soracaklar Men rabbuke, men nebüyyike,

Rüya görmek bizim elimizde değildir. Efendimizi, ölen yakınlarımızı görmek isteriz ancak her istediğimizde göremeyiz. Zira Allah gösterir. Kişinin yaşantısının uzantısı uykudur. Güzel rüya gören isterse taş üstünde yatsa bile güzel rüya görünce uyanınca keşke uyanmasam der. Diğer en güzel yatakta yatsa da en güzel kıyafetleri giyinse de kötü rüya görmekte onun elinde değildir.

Sağlığında efendimiz (sav) hazretleri: “Hz. Ömer’e (ra) kabirde suallere nasıl cevap vereceksin diye sorunca Hz.Ömer,(ra) efendimize: orda ben yine aynı Ömer mi olacağım. Efendimiz (sav) evet diye buyuruyor. Hz. Ali (kv) efendimizde huzurda konuşulanları dinliyor. Hz. Ömer (ra) kabre konulunca Hz. Ali (kv) efendimiz kabrin kenarına oturuyor ve olanları bize şöyle naklediyor. İki melek geldi ve Hz. Ömer’e “Men Rabbüke diye sordular. Şehid Hz.Ömer (ra) Doğruldu ve siz nerden geliyorsunuz “arşu aladan geliyoruz” ben daha dünyadan üstten alta yeni geldim siz ta arştan geldiniz Benim rabbim Allah diye bağırınca melekler korktular

Kardeşler herkes kabre girecek ve sorguya çekilecek. Kabirde suali geçenler artık hür oluyorlar. Hele birde iyi kullar ölünce topraklar bile yalvarıyorlar Allah’ım onu bana ver.

Onun feyzinden onlar zevk alıyorlar. Ruhlara falan kişi öldü buraya gelecek diye haber veriliyor. Ve kendi aralarında görüşmeler başlıyor.

Kabir Ziyareti:

Efendimiz (sav) hazretleri buyuruyor ki: **“Kişi sevdiği birinin kabrini ziyarete gitse önce ona bir selam verir hatta ismini de söyleyebilir. Ölen kişi o selamı alır. Kabrin başındaki o yakınının oturmasından zevk alır. Ziyareti uzun tutmasını ister.”** Bu yüzden ki kabir ziyareti dinimizde sünnettir. Kişi uzaktan da yakınına hediye gönderebilir hele birde kendi hediyeği götürürse. Birde mübarek bir zatın yanına defin edilmek büyük bir nimettir. Çünkü Allahın ona rahmetinden nasipdar olmak var... Yasin okununca ölen kişi ve komşuları sevinerek toplanırlar. Zira tek gıdaları Kur’andır.

Rabbim dünya hayatımızın sonundaki mutlak ve muhakkak olan ölümü gönlümüzü Allaha tam bağlantı kurduğunda bizlere nasip etsin inşallah... Cümle geçmişlerimiz için rıza en lillahil fatiha...

Abdurbaki ÇINAR

25.09.2008